

POLICY BRIEF: VOLONTERSTVO KAO DRUŠTVENA VRIJEDNOST I STRATEGIJA ZA ODRŽIVE ZAJEDNICE

Ovaj *policy brief* namijenjen je **donositeljima odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini, volonterskim centrima, organizacijama civilnog društva, obrazovnim institucijama i poslovnom sektoru**. Cilj mu je pružiti konkretne preporuke za unapređenje infrastrukture za razvoj volonterstva, bolje prepoznavanje volonterskog angažmana i osiguranje održivog razvoja volonterstva u Hrvatskoj. ***Policy brief* nudi smjer za jačanje volonterstva kao ključnog alata za društvenu koheziju, aktivno građanstvo i razvoj otpornijih zajednica.**

Osnova ovog prijedloga svoje uporište ima u rezultatima znanstvenih istraživanja te ispitivanja javnog mnijenja i društvenih potreba provedenih u Hrvatskoj i konzultativnom procesu s relevantnim dionicima provedenom u regionalnim središtima Hrvatske krajem 2023. godine, kao i u zakonskom uređenju volonterstva u Hrvatskoj te izvještajima o stanju volonterstva Hrvatskog centra za razvoj volonterstva.

Volontiranje kao strateška društvena investicija

Volonterstvo je jedan od temelja aktivnog građanstva i društvene solidarnosti, no bez sustavne podrške njegov razvoj ostaje ograničen. Unatoč pozitivnim pomacima, Hrvatska i dalje nema Nacionalni program za razvoj volonterstva, koji bi osigurao jasne smjernice, stabilno financiranje i strateški okvir za dugoročni razvoj. Bez ovog programa, volonterski centri i organizacije suočavaju se s nesigurnim resursima, a volonterski angažman ostaje nedovoljno prepoznat kao alat za jačanje zajednica i osobni razvoj građana. **Hitno donošenje Nacionalnog programa omogućilo bi bolje povezivanje volonterstva s obrazovanjem i socijalnim politikama te osiguralo održivost volonterskih inicijativa u cijeloj zemlji.**

Sažetak

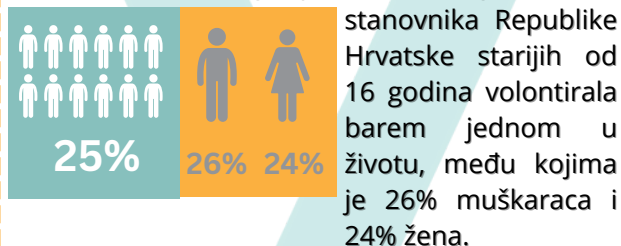
Volonterstvo u Hrvatskoj ima značajan potencijal za doprinos društvenoj koheziji, razvoju zajednica i jačanju građanske odgovornosti. Ipak, suočava se s nizom izazova poput **nedovoljne financijske podrške, neujednačenog razvoja infrastrukture, niske prepoznatljivosti kompetencija stečenih volontiranjem i ograničene dostupnosti i inkluzivnosti**. Ovaj *policy brief* donosi ključne preporuke za unapređenje volonterstva kroz zakonodavne, operativne mjere i mjere usmjerene na promociju, edukaciju, dostupnost i inkluzivnost volontiranja u Hrvatskoj.

Volonterstvo u Hrvatskoj: trenutno stanje i ključni izazovi¹

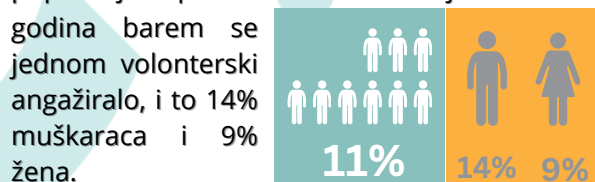
- **Niska stopa volontiranja:** Iako se broj volontera povećava, većina angažmana ostaje povremena i kratkotrajna. Dugoročno volontiranje bilježi pad, što ukazuje na potrebu za stabilnijom infrastrukturom podrške.
- **Neujednačen razvoj volonterstva:** Veći gradovi imaju aktivnije volonterske centre i programe, dok su manje zajednice često isključene zbog nedostatka resursa i podrške.
- **Ograničeno financiranje:** Organizacije koje provode volonterske programe ovise o projektnom financiranju, što otežava dugoročno planiranje i stabilnost programa.
- **Neprepoznate kompetencije stečene volontiranjem:** Iako postoji Potvrda o kompetencijama stečenim volontiranjem, poslodavci i obrazovne institucije je rijetko priznaju kao relevantan dokument.
- **Nedovoljna dostupnost i inkluzivnost prilika za volontiranje:** Osobe s invaliditetom, mladi iz ruralnih područja i druge skupine u riziku od socijalne isključenosti često nailaze na prepreke u uključivanju u volonterske aktivnosti.

1) Hrvatski centar za razvoj volonterstva (veljača 2025.): Volonterstvo kao društvena vrijednost i strategija za održive zajednice, zagovarački izvještaj o stanju volonterstva s preporukama

Rezultati istraživanja² pokazali su da je četvrtina

U razdoblju od 2020. do 2022. godine 11% populacije Republike Hrvatske starije od 16

2) Ćulum Ilić i Kozjak, Rezultati istraživanja o volonterstvu u Republici Hrvatskoj

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Hrvatskog centra za razvoj volonterstva i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Preporuke za razvoj volonterstva

Za sustavno unaprjeđenje volonterstva u Hrvatskoj potrebno je djelovanje na tri ključna područja:

ZAKONODAVNI I STRATEŠKI OKVIR

Zakonodavne i strateške preporuke

- **Usvajanje Nacionalnog programa za razvoj volonterstva:** Definiranje dugoročnih ciljeva, prioriternih mjera i financijskih modela podrške volonterstvu.
- **Bolja integracija volontiranja u sektorske politike:** Volontiranje treba postati sastavni dio strategija u obrazovanju, socijalnoj skrbi, zdravstvu i kriznom upravljanju.
- **Održivo financiranje volonterstva:** Osiguranje stabilnih izvora financiranja za volonterske centre i organizacije, umjesto isključivo projektnog modela podrške.
- **Razvoj sustava za praćenje volontiranja:** Uspostavljanje mehanizama na nacionalnoj razini kako bi se omogućilo praćenje podataka o volontiranju i njegova doprinosa i utjecaja na društvo.

OPERATIVNA PODRŠKA ORGANIZACIJAMA

Operativna podrška organizacijama koje čine infrastrukturu volontiranja

- **Jačanje kapaciteta volonterskih centara:** Osigurati edukaciju, tehničku i financijsku podršku centrima koji koordiniraju volontiranje na lokalnoj i regionalnoj razini.
- **Prepoznavanje koordinatora volontiranja:** Ponovno pokrenuti inicijativu za formalno priznavanje koordinatora volontiranja kao zanimanja u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja, što bi doprinijelo kvaliteti upravljanja volonterskim programima u institucijama i organizacijama.
- **Pojednostavljenje administrativnih procedura:** Smanjenje birokratskih prepreka za organizacije civilnog društva koje provode volonterske programe.

PROMOCIJA VOLONTIRANJA

Promocija, edukacija i inkluzivnost

- **Jačanje vidljivosti volonterstva kroz javne kampanje:** Povećati prepoznatljivost volontiranja putem medija i društvenih mreža.
- **Integracija volontiranja u obrazovni sustav:** Razvoj školskih volonterskih klubova, učenja zalaganjem u zajednici i priznavanja volonterskih kompetencija u akademskom kontekstu.
- **Poticanje dostupnosti volontiranja različitim skupinama volontera:** Razviti prilagođene programe volontiranja za osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposlene, starije osobe i druge ranjive skupine kako bi volontiranje bilo dostupnije i inkluzivnije.
- **Razvoj digitalnog volontiranja:** Poticati online volonterske prilike kako bi volontiranje bilo dostupnije široj populaciji.

Zajedničko djelovanje ključnih dionika

Kako bi volonterstvo postalo ključni alat za razvoj održivih zajednica, **nužno je zajedničko djelovanje svih dionika:**

- **Donositelji odluka** trebaju usvojiti **Nacionalni program za razvoj volonterstva** i osigurati stabilno financiranje volonterskih inicijativa.
- **Lokalne vlasti** trebaju razviti **lokalne strategije volontiranja** i podržati infrastrukturni razvoj volonterskih centara.
- **Poslodavci i obrazovne institucije** trebaju vrednovati volontersko iskustvo kao relevantno za zapošljivost i razvoj vještina.
- **Organizacije civilnog društva** trebaju raditi na jačanju kapaciteta i razvoju inovativnih volonterskih programa.
- **Šira javnost** treba biti informirana i motivirana za aktivno sudjelovanje u volonterskim aktivnostima.

Zaključak

Volonterstvo nije samo dodatna aktivnost – ono je ključna poluga za jačanje otpornosti zajednica, solidarnosti i aktivnog građanstva. **Sustavna podrška, bolje financiranje i prepoznavanje volontiranja kao društvene vrijednosti omogućit će Hrvatskoj da u potpunosti iskoristi potencijal volonterskog angažmana.** Sada je vrijeme za konkretne korake!

Reference

- Hrvatski centar za razvoj volonterstva: Izvještaji o stanju volonterstva u Hrvatskoj iz 2023. i 2025. (https://www.hcrv.hr/publications/volunteering_reports)
- Hrvatski centar za razvoj volonterstva: Zaključci s regionalnih konzultacija o volonterstvu iz 2023.
- Hrvatski centar za razvoj volonterstva: „Volonterstvo kao društvena vrijednost i putokaz ka održivim zajednicama“, zagovarački izvještaj o stanju volonterstva s preporukama (2025.)
- Znanstvena istraživanja i ispitivanja javnog mnijenja i društvenih potreba od 2021. do 2024. (izvor: Hrvatski centar za razvoj volonterstva: <https://www.hcrv.hr/publications/research>)
- Relevantni zakonski i strateški dokumenti

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Hrvatskog centra za razvoj volonterstva i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.